

RUTINEBESKRIVELSE I ARBEID MED SÆRSKILT SPRÅKOPPLÆRING VED BERLEVÅG SKOLE

Rettslige krav som ligger til grunn for særskilt språkopplæring

Særskilt språkopplæring er samlebetegnelse på særskilt norskopplæring, morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring. Morsmålsopplæring er opplæring i morsmålet, mens tospråklig fagopplæring innebærer at eleven får opplæring på to språk i ett eller flere fag.

- *Skolen skal kartlegge norskferdighetene til elevene før den fatter vedtak om særskilt norskopplæring.*

Elever i grunnopplæringen med annet morsmål enn norsk og samisk, har rett til særskilt norskopplæring til de har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge den ordinære opplæringen på skolen, *jf. opplæringsloven § 2-8*. Skolen skal kartlegge norskferdighetene til elever med rett til særskilt språkopplæring før de fatter vedtak.

- *Skolen skal i tillegg vurdere om elevene som har behov for særskilt norskopplæring, også har rett til morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler.*

I vurderingen av om eleven skal ha særskilt norskopplæring, og i tillegg morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler, skal skolen vurdere som til elevens beste etter å ha hørt eleven og vektlagt elevenes synspunkter ut fra alder og modenhet, *jf. opplæringsloven § 2-8. jf. barnevernkonvensjonen artikkel 3 og 12.*

- *Skolen kan kun organisere opplæringen i for eksempel egne grupper, klasser eller skoler hvis det er til elevens beste.*

Plikten til å fatte vedtak og innhold i vedtaket:

Skolen skal fatte vedtak for de elevene som har rett til særskilt språkopplæring.

For at eleven og foreldrene skal kunne kontrollere at eleven får den opplæringen eleven har rett på, stiller regelverket krav til innholdet i vedtaket, *jf. opplæringsloven § 2-8, og forvaltningsloven kapittel 5*. Vedtaket må inneholde informasjon om hvilken språkopplæring eleven skal ha, om det er særskilt norskopplæring, og om det i tillegg er nødvendig med morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler. Videre må vedtaket inneholde informasjon om hvilken læreplan i norsk eleven skal følge, og om eleven skal ha avvik fra fag- og timefordeling. Det må også inneholde informasjon om hvor mange timer med særskilt språkopplæring eleven skal ha, samt hvor og hvordan eleven skal få opplæringen.

Elever over 15 år og foreldre til elever under 18 år har rett til å klage på vedtaket. Vedtaket må informere om retten til klage, fristen for å klage, hvor eller til hvem de skal klage og hvordan de skal klage, slik at eleven og foreldrene kan ivareta sin klagerett, *jf. forvaltningsloven § 27, tredje ledd*. Den som får et vedtak, skal få informasjon om retten til å se sakens dokumenter, *jf. § 18 og 19*.

Skolen skal følge opp at skolen kartlegger norskferdighetene til eleven underveis i opplæringen:

For elever som har vedtak om særskilt språkopplæring, må elevenes ferdigheter i norsk bli kartlagt underveis i opplæringen. Kartleggingen skal avdekke om elevene har gode nok norskferdigheter til å

følge den ordinære opplæringen, eller om de fortsatt trenger særskilt språkopplæring. Kartleggingen skal skje systematisk og kontinuerlig.

Eleven skal ha vedtak når den særskilte språkopplæringen opphører:

Skolen skal fatte vedtak når den særskilte språkopplæringen opphører, jf. opplæringsloven § 2-8, jf. forvaltningsloven § 4 og 5.

Linker for rettslige krav:

Opplæringsloven

<https://lovdata.no/lov/1998-07-17-61/§2-8>

<https://lovdata.no/lov/1998-07-17-61/§3-12>

Barnekonvensjonen

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/barnekonvensjonen/#:~:text=Artikkel%203%20i%20barnekonvensjonen%20-%20barnets%20beste%20Voksne,et%20overordnet%20prinsipp%20som%20gjelder%20for%20all%20barnehagevirksomhet.>

Forvaltningsloven

[Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker \(forvaltningsloven\) - Kapittel IV. Om saksforberedelse ved enkeltvedtak. - Lovdata](#)

[Forskrift til forvaltningsloven \(forvaltningslovforskriften\) - Kapittel 5. Partsinnsyn i saker om tilsetning i den offentlige forvaltning - Lovdata](#)

[§ 27 - Om kravet etter forvaltningsloven til informasjon om klageadgang - regjeringen.no](#)

[§ 18 - Vurdering av innsynskrav - regjeringen.no](#)

<https://lovdata.no/lov/1967-02-10/§4>

<https://lovdata.no/lov/1967-02-10/§5>

RUTINER VED MOTTAK AV NYE ELEVER PÅ BERLEVÅG SKOLE

FØR VEDTAK FATTES

- 1. Skolen skal kartlegge norskferdighetene til eleven før skolen fatter vedtak om særskilt språkopplæring.**
 - Ved mottak av fremmedspråklige elevers skal skolen kartlegge elevenes ferdigheter i norsk før vedtak om særskilt språkopplæring gis. Dersom eleven ikke har norskferdigheter, vurderes mulighet for 2-språklig opplæring.
 - *Dette skal gjøres av kontaktlærer i samarbeid med språklærer. Rektor skal gi kontaktlærer og språklærer nødvendig tilgang til kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk og holdes informert om prosessen i arbeidet.*
 - *Utdanningsdirektoratet sitt kartleggingsverktøy brukes i denne kartleggingen. Link til Utdanningsdirektoratets kartleggingsverktøy: [Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk \(udir.no\)](https://www.udir.no/utdanning/utdanningstiltak/forberedelse-til-utdanning-i-norsk-og-andre-sprak)*

- 2. Skolen skal vurdere om eleven har rett til morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler.**
 - Kontaktlærer og språklærer skal i samarbeid med rektor vurdere om elevene som har behov for særskilt norskopplæring, har rett på morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler. Dette gjøres etter at kartlegging er gjennomført.
 - *Dette gjelder bare så lenge eleven ikke kan følge opplæringen på norsk. Dette vil gjelde nyankomne og andre minoritetselever som har så svake ferdigheter i norsk at de ikke kan følge undervisning som er gitt på norsk.*
 - *Det må komme fram av vedtak uansett årsak- at det er vurdert og hvorfor det ikke er vurdert som nødvendig. Er det ikke mulig å skaffe ansatte med nødvendig tospråklig kompetanse, bør det synliggjøres at det både er vurdert behovet for morsmålsopplæring og / eller tospråklig fagopplæring. Det skal også framkomme at man har forsøkt å skaffe slik kompetanse om en ser at det er nødvendig.*

- 3. Skolen skal vurdere elevens beste når den vurderer behovet for norskopplæring, morsmålsopplæring og tospråklig opplæring.**
 - Kontaktlærer skal i samarbeid med språklærer gjennomføre samtale med foresatte og elev på grunnlag av hva som kom fram i kartleggingen og vurderingen gjort sammen med rektor. Dette for å få elevens og foresattes syn på vurderingen som er gjort fra skolens side.
 - *Kontaktlærer eller språklærer skal før samtale med foresatte og elev, sende hjem forhåndsvarsel om enkeltvedtak om særskilt norskopplæring. Rektor har dette på sitt kontor.*

- *Elevens syn er svært viktig i vurderingen av hva som er til elevens beste, og det skal sterke hensyn til for at skolen kan sette elevens beste til side.*
- *Opplæringen til skolen kan kun organiseres i egne grupper, klasser eller skoler hvis det er til elevens beste.*
- *Vedtak skal ikke lages og iverksettes før dette er gjennomført, da det ikke vil gi grunnlag på hva som er barnets beste når skolen tar stilling til behovet for norskopplæring, morsmålsopplæring og /eller tospråklig fagopplæring.*

4. Skolen skal kartlegge norskerferdigheter til elevene underveis i opplæringen.

- Kontaktlærer eller språklærer skal kartlegge norskerferdighetene til elevene minimum høst og vår i et skoleår.
 - *Kartleggingen skal avdekke om elevene har fått gode nok ferdigheter til å følge den ordinære opplæringen, eller om de fortsatt trenger særskilt språkopplæring.*
 - *Kartleggingen skal skje systematisk og kontinuerlig.*

FATTE VEDTAK

5. Skolen skal fatte vedtak for elever som har rett til særskilt språkopplæring

- Når punkt 1-3 er gjennomført og vurdert, vil det gi grunn for at skolen skal fatte vedtak om rett til særskilt språkopplæring. Det er rektor som fatter vedtak.

6. Skolen skal fatte vedtak som inneholder opplysninger om hvilken opplæring eleven skal ha, antall timer og organisering av den særskilte opplæringen.

- Innholdet i vedtaket tilsier:
 - Informasjon om hvilken læreplan i norsk eleven skal følge. Skal eleven følge ordinær læreplan eller læreplan i grunnleggende norsk for minoriteter nivå 1, nivå 2 eller nivå 3.
 - Informasjon om eleven skal ha avvik fra fag- og timefordeling.
 - Informasjon om hvor mange timer med særskilt språkopplæring eleven skal ha.
 - Informasjon om hvor og hvordan eleven skal få opplæringen.
 - Informasjon om uansett årsak- at det er vurdert behovet for morsmålsopplæring og / eller tospråklig fagopplæring. Det skal også framkomme at man har forsøkt å skaffe slik kompetanse om en ser at det er nødvendig. (fra punkt 2.)
 - Informasjon om klageadgang, klagefrist, klageinstans, informasjon om at klagen sendes skolen, samt retten til å se sakens dokumenter jf. fvl. §18.

7. Skolen skal fatte vedtak når den særskilte språkopplæringen opphører.

- Viser kartlegging gjort av kontaktlærer / språklærer at eleven kan følge ordinær undervisning og det ikke er grunnlag for særskilt språkopplæring, skal det fattes vedtak om at den særskilte språkopplæringen opphører, jf. opplæringsloven § 2-8 og 3-12 og jf. forvaltningsloven, kapittel 4 og 5.